

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀଙ୍କ କାହାଣୀ

ଡକ୍ଟର ନିରଞ୍ଜନ ତ୍ରିପାଠୀ

ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀଙ୍କ କାହାଣୀ

ଲେଖକ :

ଡକ୍ଟର ନରଞ୍ଜନ ତ୍ରିପାଠୀ

ଏମ୍. ବି. ବି. ଏସ୍., ଏମ୍. ଡି., (ପଞ୍ଜଳ)

ଏଫ. ସି. ସି. ପି. (ଆମେରିକା)

ଏଫ୍. ଆଇ. ସି. ଏ. (ଆଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ)

ସୌମ୍ୟ ପବ୍ଲିଶର୍ସ

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକାଶକ
ବିଜ୍ଞାନ ବହାଦୁରୀ,

ଓ ହରିଦ୍ରା
କଟକ. ୨

ଗୁଡ଼ାଗୁଡ଼ିଙ୍କ କାହାଣୀ

ଲେଖକ : ଡକ୍ଟର ନିରଞ୍ଜନ ସିଂଘାଠୀ

ପ୍ରକାଶକ : ସହଦେବ ପ୍ରଧାନ

ପ୍ରେସ୍, ପଲ୍ଲୀ ଶର୍ମା

ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ମୁଦ୍ରଣ : ନନ୍ଦକିଶୋର ପ୍ରେସ୍

କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ : ୫-୦୦

ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀଙ୍କ କାହାଣୀ

“ନେତଲେ ନେତ ! ଲେ ଗାତ ନା ଚଲି ! ମରଣ
ହେଉନାହିଁ କଉଁଠି ତୋତେ । ଟିକିଏ ଉଠ । ମୁଁ ମଲେ କଣ

[ନେତର ଆଉ]

ପାଇବୁ ତୁ ? ତତେ ପୋଷିବ କିଏ ? ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖାଇଲୁ ।
ବୋପା ମାଙ୍କୁ ଖାଇଲୁ ଏବେ ମୋତେ ଖା । ସବୁ ଖାନ୍ତି
ହୋଇଯିବ ।”

ଅଣି ମଳି ମଳି ଉଠିଲୁ ନେତ । କଟି କଟି ଅନ୍ଧାର ।
 କେତେ ଘଡ଼ି ହବ କେଜାଣି । ମାଘ ମାଘ ହାଡ଼ ଉଜ୍ଜା ଶୀତ ।
 ଶୀତ ବେଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ମୋଟା ଲୁଗା ଚନ୍ଦର କିଛି ନାହିଁ ।
 ହେସ ଘୋଡ଼ ହୋଇ ଶୋଇଥିଲୁ ନେତ । ଆଉ ତାକ ଶୁଣି
 ପରନି ।

[ନେତ ନଦରୁ ଉଠିବା]

ନେତ ବଅସ ହେବଣି ଖୋହଲ କିନ୍ତୁ ଦିଶୁଛି ଦଶ
 ବାର ବର୍ଷ ଭଳି । ହାଡ଼ୁଆ ମୁହଁ । ବେଶ ଦୁର୍ବଳ । ମଇଳା
 ଲୁଗା ଖଣ୍ଡିତ ସଜାଡ଼ି ଡିବ ଲଗାଇଲୁ ନେତ । ବଥାସିଲୁଇଟା

ଅଣ୍ଟା ହୋଇ ଯାଇଛି ଯେ ନିଆଁ ଧରୁନି । ବୁଡ଼ିର ଗାଳି
ଭପରେ ଗାଳି । ହାତ ଅରୁଛି ନେତର । କେତେବେଳେକେ
ଡିବଟି ଲଗାଇ ଆଉର ହାତ ଧରି ନେତ ଦୁଆରକୁ ନେଲା ।

[ଆଉର ହାତଧରି ଦୁଆରକୁ ନେବା ।]

ନେତର ଆଉ ସାବନା ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ବଥର ହେବ
ତିନିକୋଡ଼ ବନ୍ତୁ ବେହେରା ଦିଶୁଛି ଯେଉଁଲି ଅଣୀ କି ନବେ

ବରଷ । ଆଖିରେ ମୋତିଆ ବନ୍ଧୁ । ଭଲ ଦଶୁନାହିଁ । ଅଣ୍ଟା
ନଇଁ ଗଲୁଣି । ନଇଁ ନଇଁ ଚାଲୁଛି ବୁଢ଼ୀ । ଚମ ସବୁ ଲେଗୁ
କୋରୁ ହୋଇ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲୁଣି ।

ପିଲାଦିନରୁ ଅଭାବ ରୋଗ ଦୁଃଖ ସହିତ ବହୁ ଯୁଦ୍ଧ
ହେଲୁଣି । ଦିନ ସବୁନି । ପିଲା ଦିନରୁ ମା ଛେଉଣୁ । ସ୍ତ୍ରୀ
ବୋଲି ଯାହାର ହାତ ଧରିଥିଲା ସେ ମଦୁଆ ଆଉ ଗଞ୍ଜିଡ଼ ।
ଅଳପ ବୟସରେ ଜଳଭୟରେ ମଲା । କୋଡ଼ିଏ
ବରଷର ଭେଣ୍ଟା ପୁଅ ସାପ କାମୁଡ଼ାରେ ମଲା । ଆଉ
ଯେଉଁ ଝିଅ ସାବି ତାକୁ ଘର କୋଇଁଆ କରିଥିଲା ସେ
ଡକାଡକି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ବରଷରେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ
ଚାଲିଗଲେ ।

ପିଲା ଜନ୍ମ ପରେ ଧନୁଷ୍ଟଙ୍କର ରୋଗରେ ସାବି
ଆରପାରିକୁ ଚାଲିଗଲା । ଆଉ କୋଇଁ ଗଲେ ରାଜ
କାଶରେ । ସେଇ ଭତିଆଣି ବାପା ମା ଛେଉଣୁ ପିଲା
ନେତ । ସେଇଆକୁ ଧରି ଚଳୁଛି ସାବିମା ବୁଢ଼ୀ ।

କିଛିଦିନ ହେଲା ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ
ଅସହାୟ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀମାନଙ୍କୁ ଭତ୍ତାମିଳୁଛି । ସେହି ଯୋଜନାରେ
ସାବିମା ବୁଢ଼ୀଙ୍କୁ ମିଳୁଛି ମାସକୁ ଚାଲିଶ ଟଙ୍କା । ଆଜିକାଲି

ମହଙ୍ଗା କାଳରେ ମାସକୁ ଗୁଳିଣ ଟଙ୍କା କେତେ ? ‘ସମୁଦ୍ରକୁ ଶଙ୍ଖେ ।’ ତଥାପି ସାବ’ମା ସାହସ ହରାଇନାହିଁ । ନେତକୁ ବାହା କରାଇ ଘରକୁ ନାତୁଣି କୋଇଁ ଆଣିବ ବୁଢ଼ୀ । ଅଣ୍ଟାରେ ଲୁଚା ଭିଡ଼ିଛି ।

ଗଲ ଡିନିଞ୍ଚନ ହେଲ ବୁଢ଼ୀକୁ ବଦହକମି ଝଡ଼ା । କାଳବେଳ ଠିକ୍ ନାହିଁ । ରାତିରେ ବେଶୀଥର ଉଠିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଛେଦର ଛେଦର ଝଡ଼ା । ଟିକିଏ ଟିକିଏ ରକତ ମିଶା ଲାଲ । ପିଚୁ ଶୁଳାଇ ହେଉଛି । ଶୁଣି ଦୁବଳ । ବାନ୍ତି ବାନ୍ତି ଲାଗୁଛି । ସକାଳେ ଦୁଇଥର ବାନ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ବୁଢ଼ୀ ବାନ୍ତିହେବା ଭୟରେ କିଛି ପାଣି ପିଇନାହିଁ । ସକାଳୁ ବୁଢ଼ୀ ଗଲସେ ବାଲି ପାଣି ପିଇଥିଲା ।

କେତେବେଳୁ ପେଟରୁ ଗଲୁଣି । ପେଟ ଭିତରେ କିଏ ଯେଉଳି କୋର ପକାଉଛି । ଝଡ଼ା ଯାଇ ଆସି ସେଇ ଦୁଆରେ ଶୋଇଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ‘ମା ଲେ ! ମୋ ପେଟଟା ସେ ଶିଳୁ ପୁତାରେ ଚିପି ଧରିଲୁ । ନାହିଁ ମୁଣ୍ଡଟା ଛଟା ଛଟ କରୁଛି ।’

ସେବା କରୁ କରୁ ବୁଢ଼ୀକୁ କେତେବେଳେ ଛାଇ ନିଦ ଆସି ଯାଇଛି । ରାତି ପାହୁଗଲା ।

ଯୋଗକୁ ସେଦିନ ବୁଧବାର । ଗାଁ ପାଖ ପ୍ରାଥମିକ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରର ଡାକ୍ତରଙ୍କର ସେଦିନ ଗାଁକୁ ଆସିବାର ଥାଏ ।
ସକାଳୁ ଯାଇ ନେତ ଖବର ଦେଲା ଗାଁର ସାଧୁ ବାବୁଙ୍କ
ପାଖରେ । ସାଧୁ ବାବୁ ଗାଁର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷକ କାମ କରନ୍ତି ।

[ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରରେ ନେତ]

ଆଜକାଲି ସରକାରୀ ଯୋଜନାରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବାରେ ଆଗ୍ରହୀ
କେତେକ ଲୋକଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ଜର ହାଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି ସାଧାରଣ

ରୋଗକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ପାଇଁ ଔଷଧ ଯୋଗାଇ ଦିଆ-
ଯାଇଛି ।

ସେମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ସୁବିଧା ପାଇଁ ମାସିକ
ପର୍ୟଟନ ଟିକ୍ଟା ଭଡ଼ା ଦିଆଯାଉଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ରୋଗ
କିପରି ଚିକିତ୍ସା କରିବାକୁ ହେବ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଲିମ ମଧ୍ୟ
ଦିଆଯାଉଛି । ସାଧବାବୁ ସେହିଭଳି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷକ । ସେ
ନେତକ୍ତ୍ର ସାବିମାର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ କିଛି ବଟିକା ଦେଲେ ।
ନେତ କହିଲା, ‘ମଉସା, ଆଜ୍ଞା ଗାଁକୁ ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଆସିବେ ।
ସେ ଟିକେ ଆମ ଆଇଁଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତେ ନାହିଁ ?’

ସାଧବାବୁ କହିଲେ, ସେ ଆସିଲାପରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତୁମ ଘରକୁ ଯିବି ।

ଦିନ ଏଗାରଟା ବେଳକୁ ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ଧଳା ଜପ
ଗାଡ଼ି ଧୁଲି ଉଡ଼ାଇ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପଛରେ ଗୋଛାଏ
ଲଙ୍ଗଳା ପିଲୁ ଗୋଡ଼ାଇଥାନ୍ତି । ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ

ଓହା ଓ ସାଧୁବାବୁ ସାବନା ବୁଢ଼ୀ କଥା କହିଲେ । ଡାକ୍ତର-
ବାବୁଙ୍କ ଜପ୍ ସାଧୁ ବାବୁଙ୍କୁ ଧରି ଆଗକୁ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା ।

[ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କ ଆଗମନ]

ସାବନା ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ଘର । ଘର କଣ ଗୁହାଳ କହିଲେ
ହେବ । ଚାଲ ସବୁ ବର୍ଷା ଖାଇ ପବନରେ ଉଡ଼ିଯାଇଛି ।
ବାଉଁଶ ରୁଆ ସବୁ ପୋକ ଖାଇଗଲାଣି । ଖଣ୍ଡେ
ଛୁଟା ସପରେ ଶୋଇଛି ସାବନା । ମୁହଁ ପାଖରେ ମାଛ ଭଣ
ଭାତ ପାଖରେ ଏକ ପୁରୁଣା ଆଲମିନିଅମ୍ ବାସନରେ କିଛି
ପାଣି ସେଥିରେ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ମାଛ ପଡ଼ି ମରଯାଇଛି ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ନଇଁ ପଡ଼ି ନାଡ଼ି ଦେଖିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସାଧାରଣ ବୟସ୍କ
ସୁ ସ୍ଥଳେକର ନାଡ଼ି ମିନିଟକରେ ଶାଠିଏ ଥରରୁ ଅଣୀ ଥର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲେ । ସାବନା ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ନାଡ଼ି ମିନିଟକରେ ଶହେ
ଚାଲିଥର ଚାଲୁଥିଲା ।

ନାଡ଼ି ବେଶ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଡାକ୍ତର
ବାବୁ ଏହାପରେ ରକ୍ତଗ୍ଧ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ରକ୍ତଗ୍ଧ
କଣେ ବୟସ୍କ ସ୍ୱସ୍ଥ ଲୋକଙ୍କର ୧୨୦/୮୦ ।

[ସାବନା ବୁଡ଼ିର ନାଡ଼ି ପରୀକ୍ଷା]

ଏହି ଅଙ୍କ ରକ୍ତବାହୀ ନାଡ଼ିରେ ଗ୍ଧକୁ ବୁଝାଏ ।
ଏହି ଗ୍ଧ ବେଶୀ ରହିଲେ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଗ୍ଧ କୁହାଯାଏ । କମ

ରହଲେ ନିମ୍ନ ରକ୍ତଗୁପ କୁହାଯାଏ । ପତଳା ଝାଡ଼ା ଓ ବାନ୍ତି
ହେଲେ ଦେହରୁ ପାଣି ଅଂଶ କମିଯାଏ । ଫଳରେ ରକ୍ତଗୁପ
ନିମ୍ନ ହୋଇଯାଏ । ଡାକ୍ତରବାବୁ ଯେତେବେଳେ ସାବନା ଗୁଡ଼ିକୁ
ପରୀକ୍ଷା କଲେ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ରକ୍ତଗୁପର ଉପର
ଅଙ୍ଗ ଥିଲା ସତର । ତଳ ଅଙ୍ଗ ଥିଲା ତିରିଶ । ରକ୍ତଗୁପ
୭୦୩୦ । ଏହା ଅତି କମ୍ ରକ୍ତଗୁପ ।

ଏଭଳି ରକ୍ତଗୁପ ହେଲେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଭଲ ରକ୍ତ
ଉଠିପାରେ ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡ ଘୁରୁଏ । ଅଚେତ ହେଲା ଭଳି
ଲାଗେ । ପେଟ ଭିତରେ ରକ୍ତକୁ ସଫାକରି ଖରାପ ଜନିଷ-
ଗୁଡ଼ିକୁ ପରିସ୍ରାରେ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ
ଯନ୍ତ୍ର ଅଛି ତାର ନାମ ମୁଣ୍ଡଯନ୍ତ୍ର । ଡାକ୍ତରୀ ଶାସ୍ତ୍ରରେ
ତାକୁ କହନ୍ତି ବୃକକ୍ ଆଉ ଇଂରାଜୀରେ କହନ୍ତି କିଡନୀ ।

ପେଟରେ ପିଠି ପଟକୁ ଦୁଇ ପାଖରେ ଦୁଇଟି ବୃକକ୍
ଅଛନ୍ତି । ଦେଖିବାକୁ ଶିମ୍ବ ମଞ୍ଜି ଭଳି । ଓଜନ ଗୋଟିକର ପ୍ରାୟ
ଦେଢ଼ଶ ଗ୍ରାମ । ରକ୍ତଗୁପ ଯେତେବେଳେ ଅତି କମିଯାଏ

ସେତେବେଳେ ବୃକ୍ଷକୁ ରକ୍ତ ଭଲ ଯାଏ ନାହିଁ । ଫଳରେ
ରକ୍ତ ଭଲ ଛଣା ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ । ପରିସ୍ରା କମିଯାଏ ।

କଣେ ସୁସ୍ଥ ଲୋକର ଦିନକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଲିଟର ପରିସ୍ରା
ହୋଇଥାଏ । ପତଳା ଝାଡ଼ା, ବାନ୍ତି ଲାଗି ରହିଲେ ପରିସ୍ରା
କମିଯାଇ ଦିନରାତି ଚକିତ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ବେଳେ ବେଳେ
ଅଧଲିଟରରୁ କମ୍ ପରିସ୍ରା ହୋଇଥାଏ । ଅଧା ଲିଟର ମାନେ
ସାଧାରଣ ଗିଲ୍‌ସରେ ଦୁଇ ଗ୍ଲାସ । କେତେ କମ୍ । ସାବନା
ବୁଡ଼ୀଙ୍କର ପୂର୍ବଦିନ ରାତିଠାରୁ ସେଦିନ ଦିନ ଏଗାରଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ପରିସ୍ରା ମଧ୍ୟ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ଡାକ୍ତରବାବୁ ରୋଗୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିସାରିଲା ପରେ
କହିଲେ, “ସାଧୁବାବୁ ! ବୁଡ଼ୀଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ବେଶୀ ଭଲ ନୁହେଁ ।
ତାଙ୍କ ଶିରରେ ସାଲାଇନ୍ ଇଂଜେକ୍ସନ୍ ଲଗାଇବା ଦରକାର ।
କଣ କରିବା । ମୁଁ ଆସିଲା ବେଳେ ସାଲାଇନ୍ ବୋତଲ ଆଣି
ପାରିନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି ?”

ଯୋଗକୁ ସାଧୁବାବୁଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ସାଲୁଇନ୍
ବୋତଲ ବଳିଥିଲା । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘରକୁ ଯାଇ ସାଲୁଇନ୍

[ସାବନା ବୁଡ଼ାକୁ ସାଲୁଇନ୍ ଦେବା]

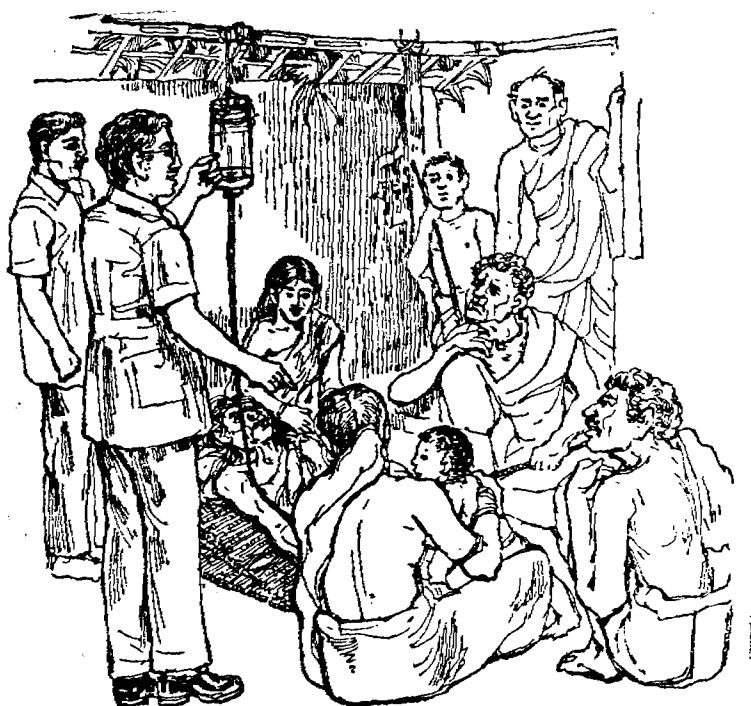
ବୋତଲଟି ଆଣି ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସାବନା
ବୁଡ଼ାଙ୍କ ଶିରରେ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି କମାଇବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଇଂଜେକସନ୍ ଦେଲେ । ଦୁଇଦିନ ପରେ ବୁଢ଼ୀ ଟିକେ ଆଖି ଖୋଲି ପରିସ୍ରା କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନେକ କମି ଚଲୁଣି ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ସାବିମା ବୁଢ଼ୀ ଘରେ ରହିବାରୁ ଗାଁର ସବୁ ଲୋକ ତାଙ୍କ ଘରେ ଜମିଗଲେ । ପିଲାଛୁଆ, ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ, ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ସମସ୍ତେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଘେରି ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ରୋଗୀ ପଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେହି ରୋଗ ବିଷୟରେ କହିଲେ ସେମାନେ ସେ କଥାଟା ମନେ ରଖନ୍ତି । ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

“ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ହେଲେ ହଜମ ହିମ୍ବୁ କମିଯାଏ । ଆମ ରକ୍ତରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସେତେ ଭଲ ନୁହେଁ । ଖାଇବା ପିଇବା ଠିକ୍ ଠିକ୍ ନ ହେଲେ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ । ପୁଣି ପେଟରେ ଅଜ୍ଞୁଣ କୃମି, ଜିଆ, ଗୁଳ୍ମାନ୍ତ୍ର, ନାଲ ଶୂଳା ଝାଡ଼ାର ଜୀବାଣୁ ସହଜରେ ରହି ବଢ଼ିଯିବ, ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ଆଦି ସାଧାରଣ ରୋଗ ମଝିରେ ମଝିରେ କରୁଥାନ୍ତି । ଫଳରେ ବହୁ ଲୋକ ବିଶେଷତଃ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ, ଓ ପିଲାଛୁଆ ଏ ପ୍ରକାର ନାଲ ଶୂଳା ଝାଡ଼ା, ବଢ଼ିଯିବ, ବଜବଜିଆ ଝାଡ଼ା ରୋଗ ଭୋଗନ୍ତି ।

ରୋଗ ହେଗିବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଅଣିଷା, ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ।
ପ୍ରତିଦିନ ମଣିଷ ନୂଆ ନୂଆ କଥା ବାହାର କରୁଛି । ସୁରୁଣୀ
ଭୁଲ କଥାକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧିଟା

[ରୋଗଟି ସମୟରେ ଡାକ୍ତର ବାବୁ ବୁଝାଇବା]

ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଜିନିଷ । ହଜାର ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ତାର
ସେଭଳି ବୁଦ୍ଧିଥିଲା, ସେ ସେଭଳି ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲା ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଭଳି ବୁଦ୍ଧି ସେଭଳି ଔଷଧ ଖାଇବ । ତେଣୁ

ବୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ବଳରେ ବାହାରୁଥିବା ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଇଥିବା ଉତ୍ତମ କଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନ ଲଗାଇଲେ ସେ ପଦ୍ଧତିରେ ପଡ଼ିଯବ ।

କିନ୍ତୁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁଲେକ ସେ ପୁରୁଣା ଅଶିକ୍ଷା ଓ ଅବିଶ୍ୱାସରେ ବୁଡ଼ି ରହିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନର ନିତିଦିନିଆ ସରଳ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇବା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର ।

ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ରୋଗରେ ଯେତେ ରୋଗୀ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି, ତାର ମୂଳ କାରଣ ଦେହରେ ଜଳୀୟ ଅଂଶର ଆଭାବ । ଦେହରୁ ପାଣି ଶୁଖିଗଲେ ରୋଗୀକୁ ବେଶୀ ଶୋଷ ହୁଏ । ବହୁ ଲୋକ ଏଭଳି ରୋଗୀକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ ବାନ୍ତି ହେବା ଉତ୍ତରେ ନିଜେ ପାଣି ପିଏ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଧାରଣା ସେ ଯେଉଁ ପାଣି ପିଉଛନ୍ତି ତାହା ବାନ୍ତିରେ ନଚେତ ତରଳ ଝାଡ଼ାରେ ବାହାରି ଯାଉଛି । ତେଣୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଇ ଝାଡ଼ା ବାନ୍ତି ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବଢ଼ାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଆମ ଶରୀର ଅଠାନବେ ଭାଗ ତଥାପି ପାଣି ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଲୁଣରେ । ଶରୀରରୁ ପାଣି ଓ ଲୁଣ ଅଧିକ ଭାବରେ

କମିଶନେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ସେଇଟା କିଛି ନୂଆ କଥା ନୁହେଁ ।”

ସେ ବୁଢ଼ାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ହାତ ଦେଖାଇ କହିଲେ,
“ଆପଣମାନଙ୍କ ପଲ୍ଲବନେ ବହୁଲେକ ହଜକାରେ ମରୁ
ନଥିଲେ ? ସେଥିରେ ରେଗିର ଦେହର ପାଣି ଓ ଲୁଣ ସବୁ

[ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କ ବୁଢ଼ାମାନଙ୍କୁ ପଚାରିବା]

ବାହାରଯାଏ । ରଥଯାତ୍ରା ବେଳେ ପୁରୀରେ କେତେ ଯାତ୍ରୀ
ହଜକାରେ ମରୁନଥିଲେ ? ଗାଁ ଗାଁରେ କବାଟ ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ।

ଆଜକାଲି ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟର ଯତ୍ନ ନେବାରୁ ସେପରି ଆଉ ହେଉ ନାହିଁ ।”

ଗୋପାଳ ଜେଜେ ଗାଁ ଯାକର ଜେଜେ । ବଥସ ସବୁରୀ ଡେଇଁବଣି । ସେ ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଆପଣ ସିନା ଡାକ୍ତର ବୋଲି ଦେହରୁ ପାଣି କମିଗଲା ବୋଲି ଜାଣିଲେ, ଶିରରେ ସାଲାଇନ୍ ଲଗାଇଲେ, ଆମେ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଜାଣିବୁ କିପରି ? ଜାଣିଲେ ବା ସାଲାଇନ୍ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲଗେଇବ କିଏ । ହେଇ ସାବନା ବୁଢ଼ୀଟା ତିନିଦିନ ହେଲା ଭୋଗୁଥିଲା । ଆମେ କିଛି କରି ପାରିନଥିଲୁ । ଆଜି ପୋଡ଼ା ଚୂଉଳ ପାଣି ପିଅ ତ ଘଣ୍ଟାଏ ଛାଡ଼ି ମନ୍ତ୍ରଣା କାଟିପାଣି ଦିଅ । ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ଛାଡ଼ି ରୁକୁଣା ପୋଛା ପତର ପିଆଅ ।

ଗାଁ କଣ ସହର ବଜାର ହେଉଛି, କଥା କଥାକେ ଓଷଦ ନେଇ ଆସିବୁ । ପଇସା ଥିଲେ ବି କି ଓଷଦ ଖାଇବୁ ବତାଇବ କିଏ ? ବାବୁ ଏ ଆକାଶ କଇଁଆ ଚିଲିକା ମାଛ । ପଡ଼ୁଛି, ପଡ଼ୁଛି । ମୋତେ ତିନିକୋଡ଼ ଦଣ୍ଡ ଡେଇଁଲୁଣି କାହିଁ ପାନେ ଓଷଦ ତ ଖାଇନାହିଁ ।

ପିଲାଦିନେ ଠାକୁରାଣୀ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଗାଁ ଆଖିରେ ଯାହା ଫୁଲ ରହି ଯାଇଛି । କୋଉ କହୁଥିଲା କଳା ଶାଢ଼ୀ, କଳାବୋଦା ଯାତିବାରୁ ମା ପୁର ନ ମୋଡ଼ି ଟିକେ ଖଣ୍ଡିଆ କରି ଛାଡ଼ିଦେଲା ।”

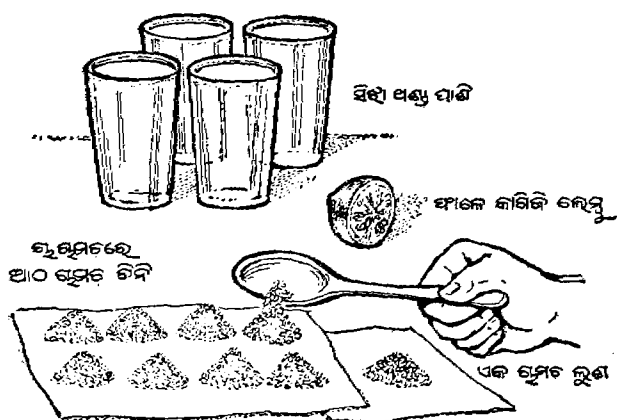
ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିଲେ, “ଆପଣ ଯାହା କହିଲେ ସବୁ ସତ । ସବୁଠାରେ ସବୁ ସମୟରେ ଯାଲାଇନ୍ ଚଳାଇବା ଧର୍ମ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେଥିପାଇଁ ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧି ଏବେ ନୂଆ ତୁଟୁକା ଓଷଦ ବାହାର କରିଛି । ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ ମରଣ ମୁହଁରୁ ଫେରାଇ ଆଣାଗଲାଣି । ଆପଣ ଶୁଣିଲେ ହସିବେ । କଥାଟା ସାଧାରଣ ବୋଲି ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଦେବେ ନାହିଁ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ଏଭଳି ଚିକିତ୍ସା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।”

ଝାଡ଼ାବାନ୍ତିରେ ଦେହରୁ ପାଣି ଓ ଲୁଣ ଅଂଶ କମିଗଲେ ଆଖି କୋଟରଗତ ହୋଇଯାଏ, ଭିତରକୁ ପଶିଯାଏ, ପରିସ୍ରା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଜିଭ ଶୁଖିଯାଏ । ଡୁଲାଇଲା ଭଳି ନଚେତ୍ ଅଚେତ୍ ହେଲା ଭଳି ଲାଗେ । ଏଭଳି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏ ତୁଟୁକା ଔଷଧ ପିଇବାକୁ ଦେବା ଦରକାର । ଯେଭଳି ଦିନ ରାତି ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ ଲିଟର ପରିସ୍ରା ହେବ ।

ଏହି ତୁଟୁକା ଔଷଧ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଣି । ଏକ ଲିଟର (ଚାରିଗ୍ରାମ) ଅଣ୍ଟା ସିଝା ପାଣିରେ ଚାଁ ଚାଁମକରେ ୮ ଚାମୁଚ ଚିନି ଓ ଏକ ଚାମୁଚ ଲୁଣ ପକାଇ ପଣା ଡିଆରି କରାଯାଏ ଏବଂ ପ୍ରତି ଅଧ ଘଣ୍ଟାକୁ ଅଧ ଘଣ୍ଟା ରୋଗୀକୁ ଏକଗ୍ରାମ୍ ପିଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ସୁଆଦ ଲାଗିବାପାଇଁ ଫାଳେ କାଗଜ

—ଉଣେଇଶ—

ଲେମ୍ବୁ ଚପୁଡ଼ିବା ଭଲ । ଦିନ ଭିତରେ ସାତ ଆଠଗ୍ଳାସ ପିଆଯାଇ ପାରେ ।

[ତୁଟୁକା ଓଷଧ]

ଏହା ସାଲାଇନ୍ ଇଂଜେକସନ୍‌ଠାରୁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ଉଣା ନୁହେଁ । ବରଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଭଲ ଫଳ ହୋଇଥାଏ । ସହଜରେ ମିଳୁଛି, ଶୟା ବୋଲି ଏହାକୁ ହେୟୁଜ୍ଞାନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଝାଡ଼ା ବାନ୍ତି ବନ୍ଦ ହେଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ତିନି ଚୁରିଦିନ ଏଭଳି ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ ।

ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏଭଳି ଝାଡ଼ା ନ କମିଲେ ନିକଟସ୍ଥ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରରେ ଝାଡ଼ାଟା ପରୀକ୍ଷା କରାଇ ନେବା ଉଚିତ । ତାକ୍ରମାଣେ ଝାଡ଼ାକୁ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରରେ

ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଏହି ପରୀକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତି, ଅକ୍ୱଶ କୃମି ଦ୍ୱାରା
ହେଉଥିବା ରୋଗ, ବଦହଜମିର କାରଣ, ନାଳ ଶୂଳା ଝାଡ଼ାର
କାରଣ ସହଜରେ ଜଣା ପଡ଼ିଯାଏ । ଝାଡ଼ାରୁ କାରଣ ଜଣା ନ
ପଡ଼ିଲେ ପେଟ ଅନ୍ତ୍ରନଳୀର ବେରଥମ ଏକ୍ସରେ କରାଯାଏ ।

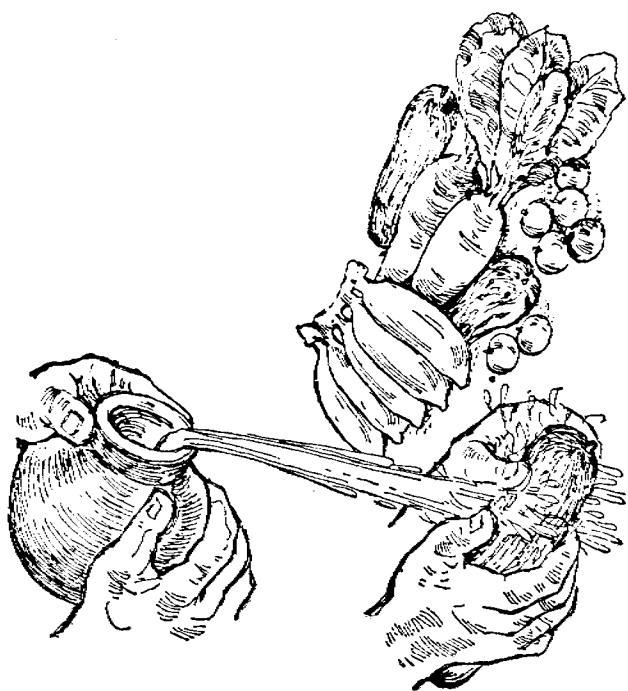
[ଅଶୁଶ୍ରୂଷା ଯନ୍ତ୍ରରେ ଝାଡ଼ା ପରୀକ୍ଷା]

ବେରଥମ ଗୋଟିଏ ଧଳା ପାଉଡ଼ର । ଏହାକୁ ପାଣିରେ
ଗୋଳାଇ କ୍ଷୀର ପରି କରାଯାଏ । ରୋଗୀକୁ ପିଇବାକୁ ଦିଆଗଲା-
ପରେ ଏକ୍ସରେ ଉଠାଯାଏ । କେଳେ କେଳେ ମଳଦ୍ୱାର
ବାଟେ ଡ୍ରୁସ୍ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ଏକ୍ସରେ କରାଯାଏ ।

ସାଧାରଣ ବଦଳିତ ଝାଡ଼ା, କମି ଝାଡ଼ା, ନାଲି ଶୁଳା
ଝାଡ଼ାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ କେତେକ ସାଧାରଣ ଉପାୟ
ମାନି ଚଳିବା ଉଚିତ ।

ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଭଲ ପାଣିରେ ସାବୁନରେ ହାତ
ଧୋଇବା ଉଚିତ । ଝାଡ଼ା ଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସାବୁନରେ ହାତ
ଧୋଇବା ଦରକାର ।

ମୂଳା, କାକୁଡ଼ି, ପାଚଲ କଦଳୀ, ଫଳ, କୋଳି ଖାଇବା
ପୂର୍ବରୁ ଭଲ କରି ଧୋଇ ଖାଇବା ଉଚିତ । ତଳୁ ଗୋଟାଇ

[ଫଳ ଧୋଇ ଖାଇବା ଉଚିତ]

ଖାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ମାଛ ବସା ଥଣ୍ଡା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା
ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଖାଲି ପାଦରେ ଗୁହ ପଡ଼ିଥିଲେ ଚାଲିବା

କିନ୍ତୁ ଝାଡ଼ା ଯିବା ଭଗତ ନୁହେଁ । ସ୍ମୃତଦିନ ପାଣି ସିଝାଇ
ଅଣ୍ଟା କରି ପିଇବା ଭଲ ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଏତେ କଥା କହୁ କହୁ ସାବିମା, ଉଠି
ବସିଲା । ନେତକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଘେଲ କରି କହିଲା,

[ସାବିମା ନେତକୁ ଘେଲ କରିବା]

“ମାଲେ, ନେତଲେ ତୋ ଯୋଗୁ ମୁଁ ଆଜି ବଞ୍ଚି ଗଲି । ତୁ
ଅଇସୁଲକ୍ଷଣି ହୋଇଥା ।”

ଡାକ୍ତର ବାବୁ, ସାବିମା ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ଘରୁ ବାହାର ଗାଡ଼ି
ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ବଳେଇ ଦେବା ପାଇଁ ଗାଁ ଯାକର ଲୋକ

ତାଙ୍କ ପଛରେ ଚାଲିଛନ୍ତି । ଗୋପାଳ ଜେଜେ ପଚାରିଲେ,
 “ଆଜ୍ଞା ବାବୁ ! କୃମି ପେଟରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଜଣେ ଆଗରୁ
 ଜାଣିବ କିପରି ?”

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ହସି ପୁଣି କହିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ,
 ପରିବାରର ଲୋକଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବ କିମ୍ବା ନିଜ ଦିହରେ
 ହେଉଥିବା ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନିବ ।

ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ହେଲା—

୧—ପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଉଛି କି ?

୨—ଭୋକ ହେଉ ନାହିଁକି ?

୩—ବେଶୀ ଭୋକ ହେଉଛି କି ?

୪—ଖିଆପିଆ ଠିକ୍ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତହୀନତା
 ଦେଖାଯାଉଛି କି ?

୫—ମଳଦ୍ୱାର କୁଣ୍ଡାଇ ହେଉଛି କି ?

୬—ବେଳେ ବେଳେ ବଦହଜମି ଝାଡ଼ା କିମ୍ବା ବାନ୍ତି
 ହେଉଛି କି ?

୭—ସବୁବେଳେ ଚଢ଼ିଚଢ଼ା ଲାଗୁଛି କି ?

“ଜାଣିଛ ଗୋପାଳ ଜେଜେ, ଏ କୃମିଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ
 ବେନିମନ୍ତୁଣିଆ କୁଣିଆଁ । ତୁମ ଅଜାଣତରେ ଏ କୃମି ସବୁ

ତୁମ ଅନ୍ତନଳୀରେ ରହି ଖାଦ୍ୟର ରସତକ ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି ।
ଅନ୍ତନଳୀରୁ ରକ୍ତ ଶୋଷି ପିଇ ଦିଅନ୍ତି । କେଳେ କେଳେ
ଅନ୍ତନଳୀକୁ ମୋଡ଼ି ଦେଇ ଝାଡ଼ା ବନ୍ଦ କରିଦିଅନ୍ତି ।

ସମୟ ସମୟରେ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ହୁଏ ଯେ ଅପରେସନ
କରି ଅନ୍ତନଳୀକୁ ସିଧା କରିବା ଦରକାର ପଡ଼େ ।

ମୁଁ ଡାକ୍ତରୀ ପଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ ଜଣେ ଗୁଡ଼ୀ ପେଟ
ମାରିବାରୁ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତିହେଲୁ । ଫେବେରୀକୁ
ତାର ତିନିଦିନ ହେବ ଝାଡ଼ା ହୋଇ ନଥିଲା । ପେଟରେ ବାୟୁ
ଭିଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ ବାନ୍ତି ହେଉଥିଲା ।
ତିନିଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଥର ମାଂସ ଅଳ୍ପ ପରିସ୍ରା ହୋଇଥିଲା ।
ଆମ ପ୍ରଫେସର ତା ପେଟର ଏକ୍ସରେ କଲ୍‌ପରେ ଜାଣିଲେ
ତା ପେଟରେ ଅନ୍ତନଳୀ ମୋଡ଼ି ହୋଇ ଯାଇଛି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଶିରରେ ରକ୍ତ ଦିଆଗଲା । ଅପରେସନ୍‌ ଘରକୁ ନିଆଗଲା ।
ଅପରେସନ୍‌ ସମୟରେ ଅନ୍ତନଳୀରୁ କଣ ବାହାରିଲା ଅନୁମାନ
କଲୁ ?”

ଗୋପାଳ ଜେଜେ କହିଲେ, “ବାବୁ ଆମେ ଗୋରୁ
ଚରାଇବା ନୋକ, ତମେ ଆପଣେ ସିନା ମଣିଷ ଚରଉଛ ।
ଆମେ କଣ ଜାଣିମୁ ! ଗଣ୍ଡ ମୁରୁଖ ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିଲେ, “ଗଣି ଗଣି କରି ଏକଶହ ଏକୋଇଶଟି ଚୁକୁଣି ବାହାରିଲେ । କେତେ ଚୁକୁଣି ବିଡ଼ା ବିଡ଼ା ହୋଇ ଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଅପରେସନ୍ ନିଶା ଯୋଗୁ କେତେକ ଅଚେତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଆଉ କେତେକ ଅପରେସନ୍ ଘରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଖେଳିଲେ ।”

“ଚୁକୁଣି କଣ ?”

ଗଣେଶ ପଚାରିଲା । ଗଣେଶର ବୟସ ଦଶବର୍ଷ ।

ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିଲେ, “ଚୁକୁଣି କେତେକ କହନ୍ତି, କେନ୍ଦୁଆ ଆଉ ତେତେକ କହନ୍ତି କିଆ ।”

ଗଣେଶ କହିଲା, “ହଁ ମୋ ଆଉର ପରା ଦିନଦିନ ତଳେ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦୁଆ ବାନ୍ତି ହୋଇଥିଲା ।”

ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିଲେ, ଏ କୃମିଗୁଡ଼ିକ ଯାଆନ୍ତିକ ।

ଲୋକ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ସାଧ୍ୟ ଭଳି ଖାଇବ । କୁଟା ଭଳି ସବୁ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ତୁମ ନିଜ ସୁବିଧା ପାଇଁ ସାଧାରଣ କୃମିମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିବା ଦରକାର ।

“ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ ଘରକୁ ଯେଉଁ କୁଣିଆଁ ଆସନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଏ । ବେନିମନ୍ତ୍ରଣରେ ଯେଉଁ କୁଣିଆଁ ଆସନ୍ତି ତାଙ୍କ ଉପରେ ସମସ୍ତେ ଦିକ୍ଷିକ୍ ହୁଅନ୍ତି । ଏ କୃମି-ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ବେନିମନ୍ତ୍ରଣିଆ କୁଣିଆଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଚହ୍ନି ଭାଙ୍ଗି ତାଙ୍କର ଯଥା ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବା ଦରକାର ।”

ଏ କୃମିଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ—

* ଅଙ୍କୁଶ କୃମି (ଫୁକ୍ ଓ୍ଵାର୍ମ)

* ଦସିପୋକ (ଲୁଡ୍ ଓ୍ଵାର୍ମ)

* ଚୁକୁଣ୍ଡ (ରଉଣ୍ଡ ଓ୍ଵାର୍ମ)

ଅଙ୍କୁଶ କୃମିର ଛୋଟ ଛୁଆମାନେ ଖାଲି ପାଦରେ ଗୁହ ପଡ଼ିଆରେ ଚାଲିଲେ, ପାଦତଳ ଫୁଟାଇ ଦେହରେ ପଶନ୍ତି । ଏ ଛୁଆମାନେ ଖୁବ୍ ଛୋଟ । ଖାଲି ଆଖିରେ ଦେଖାଯାନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଭଳି କି ମଇଳା ମାଟିରେ ଚାଷକାମ କିମ୍ବା ବଗିଚା କାମ କଲେ ଏହି କୃମିର ଛୁଆମାନେ ହାତ ତଳ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ଶରୀରକୁ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି ।

ଏହି କୁଆମାନେ ବିଭିନ୍ନ ବାଟରେ ଯାଇ ଅନ୍ତନଳୀରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି । ଅନ୍ତନଳୀରେ ଏମାନେ ବଡ଼ ଅଙ୍କୁଶ କୃମିରେ ପରିଣତ ହୋଇ ରକ୍ତ ଶୋଷନ୍ତି । ଆମ ଦେଶରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଅଙ୍କୁଶ କୃମିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ରକ୍ତହୀନତା ରୋଗ ଭୋଗ କରନ୍ତି । ରୋଗ ସାଫାଡ଼ିକ ହେଲେ, ଲୋକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ । ଚୁଲିଲେ ମୁଣ୍ଡ ଘୁରାଏ, କାନ ଭାଁ ଭାଁ ହୁଏ, ଛାତି ଧଡ଼ ଧଡ଼ ହୁଏ, ଗୋଡ଼ ଘୋଳାହୁଏ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିସ୍ତେଜ ଲାଗେ । କେଉଁ ଦିନ ପଡ଼ିଲା ଝାଡ଼ା ହୁଏତ କେଉଁ ଦିନ ଆଦୌ ଝାଡ଼ା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଆଉ ଦସିପୋକ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମଳଦ୍ୱାର କୁଣ୍ଡାଇ ହେଲେ ଦସିପୋକ ହୋଇଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ଏ କୃମିର ଅଣ୍ଡା ସବୁ ଲୁଗା, ଗାମୁଛା, ବିଛଣା ଚଦରରେ ଲାଗିଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ସେଠାରୁ ଯାଇ ପବନରେ ଉଡ଼ି ଚାଲନ୍ତି । ସେମାନେ ଧୂଳିରେ ମିଶି ନିଶ୍ୱାସ ପବନରେ ଦେହ ଭିତରେ ପଶନ୍ତି । ପବନରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଖାଦ୍ୟରେ ବି ପଡ଼ନ୍ତି । ଅଣ୍ଡା ଖାଦ୍ୟରେ ଏହି କୃମିର ଅଣ୍ଡାମାନେ ମଧ୍ୟ ଘେଟିକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ଗୁକୁଣ୍ଡି କଥାତ ଆଗରୁ କହିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଗାଁ
ଗହଳରେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କର ପାଇଖାନା ନାହିଁ । ସାଧାରଣତଃ
ଲୋକମାନେ ପୋଖରୀ ବନ୍ଧ, ନାଳବନ୍ଧ, କୁଅ ପାଖରେ ଝାଡ଼ା
ଫେରନ୍ତି । ଝାଡ଼ା ଫେରବା ପରେ ପୋଖରୀ ପାଣିରେ ଶୌଚ
ହୁଏ । ସେହି ପାଣି କୁଳି କରନ୍ତି, ପିଅନ୍ତି । ଫଳ, କୋଳି,
କାକୁଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ନଧୋଇ ଖାଆନ୍ତି । ହାତ ନଧୋଇ ଖାଆନ୍ତି ।
ଅଣ୍ଡା ମାଛବନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି । ଫଳରେ ଗୁକୁଣ୍ଡିର
ଅଣ୍ଡାମାନେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଓ ପାଣିରେ ପେଟକୁ ଯାଇ
ସେଠାରେ ବଡ଼ କୃମିରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତି । ଏହିସବୁ ଉପାୟରେ
କୃମିଥିବା ଲୋକଠାରୁ କୃମିଗୁଡ଼ିକ ସୁସ୍ଥ ଲୋକ ଦେହକୁ ଚାଲି
ଯାଆନ୍ତି ।

ଗୋପାଳ ଜେଜେ କହିଲେ, “କୃମି ନହେବା ପାଇଁ
ଆମେ କଣ କରିବୁ ।”

ଡାକ୍ତର ବାବୁ କହିଲେ, ଆଗରୁ କହିଛି “ଝାଡ଼ା
ଫେରବା ପରେ, ଭଲ ପାଣିରେ ହାତ ଗୋଡ଼ ମୁହଁ ଭଲକରି

—ଅଣତରଣୀ—

ସାବୁନରେ ଧୋଇବା ଉଚିତ । ପାଇଖାନା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ
ଆଡ଼େ ଝାଡ଼ାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସୁଲଭ ବରପାଲି ପାଇଖାନା
ସବୁଠାରେ ଶସ୍ତ୍ରାରେ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଫଳ, କୋଳି, କାକୁଡ଼ି
ପ୍ରଭୃତି ଧୋଇ ଖାଇବା ଉଚିତ ।

ଭିତର ପ୍ୟାଣ୍ଟ, ଗର୍ଜି, ଗାମୁଛା, ଲୁଗା ସବୁଠୁ ସଫା
ରହିବା ଦରକାର । ନଖ ପରିଷ୍କାର ଓ ଛୋଟ ରହିଲେ କୃମି-
ରୋଗ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ରୋଗ କମିଯାଏ । ଗୁହ
ପଡ଼ିଆରେ ଖାଲି ପାଦରେ ଚାଲିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ବିଛଣା
ଚନ୍ଦର ସଫା ରଖିବା ଭଲ ।

ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରରେ ବର୍ଷରେ ଦୁଇଥର ଝାଡ଼ା
ପରୀକ୍ଷା କରି କୃମିଥିଲେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଔଷଧ ଖାଇବା
ଉଚିତ । ଏ ଔଷଧ ମଗଣାରେ ମିଳୁଛି ।”

ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ଗଢ଼ି ଗଲାଣି । ଡାକ୍ତରବାରୁ
ଫେରି ଯିବାପାଇଁ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲେ ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଗାଡ଼ରେ ବସିଲା ପରେ ଧଳା ଜପ
ଗାଡ଼ର ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟା ଶବ୍ଦକରି ଉଠିଲା ବିକଟାଳ ରାକ୍ଷସ ପରି
ଭଁ ଭଁ ଧୁଆଁ ଛାଡ଼ି ଗାଡ଼ ଶହେ ଗଜ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ
ପାଲୁଣି ବୁଢ଼ୀ ଜରରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ଆସି ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କ ଗାଡ଼
ଆଗରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ।

ଦେଖଣାହାରିଏ ପାଟି କରି ଉଠିଲେ, “କଡ଼କୁ
ଚାଲିଆ ମାଉସୀ ।” ବୁଢ଼ୀ ଭୋ କରି କାନ୍ଦି ଉଠି କହିଲା, “ବାବୁ
ମୋତେ ରକ୍ଷାକର । ଭାରି ଯନ୍ତ୍ରଣା, ମତେ ଓଷ୍ଠଥ ପାନେ ଦିଅ ।
ମୁଁ ହିଅ ଘରକୁ ଯାଉଥିଲି । ଦୁଇଦିନ ହେଲା ସେଠି କର,
କମ୍ପି, ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ ଚିଲଟି ଦରକ, ଗୋଡ଼କୁ ବାତ ଗଡ଼ିଛି ।
ତେମେ ଆପଣେ ଆସିଛ ବୋଲି ଶୁଣି ପଲେଇ ଆସିଛି ।
କୋଇଁ ମତେ ବେତାରେ ପୁରାଇ ଆଣିଛି ।”

ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଖୁସି ମିଞ୍ଜାସିଆ ଲୋକ । ଦୁଃଖି ରଜିଙ୍କ
ଦୁଃଖ ସହ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ରେଗୀ ଲୋକଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସମ୍ଭାଳି
ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ପିଲାଦିନେ ତାଙ୍କ ବାପା ମା ଗରିବ ଥିଲେ ।
ଦିନ ମଜୁରୀ ଥିଲେ । ସେ ନିଜେ ପିଲାଦିନେ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିମାନ
ଛାତ୍ର ଥିଲେ । ସବୁବେଳେ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରଥମ ହେଉଥିଲେ ।

ବୃତ୍ତି ପାଉଥିଲେ । ଶେଷରେ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ରଣ ବୃତ୍ତି ପାଇଁ ଏମ୍. ବି. ବି. ଏସ୍. ପାସ୍ କଲେ । ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ସେ କେତେଟା ବିଭିନ୍ନରେ ଭଲ ନମ୍ବର ରଖିଥିବାରୁ ସୁନା ପଦକ ପାଇଲେ ।

ନୂଆ ଚାକରୀ । ରେଗିମାନଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରି ପଇସା ରେକଗାର କରିବାର ମୋହ ଜାଗିନାହିଁ । ମନରେ ଭାବନା କିଭଳି ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ହେବେ, ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଭଲ କହିବେ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷକ ସାଧୁ ବାବୁଙ୍କ ଘର ସେହି ପାଖରେ । ପାଲୁଣି ବୁଢ଼ୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଡାକ୍ତର ବାବୁ ସାଧୁ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସାଧୁବାବୁଙ୍କ ଭଲ ଘର । ଉପର ସାହି, ତଳସାହି । ଚଳିବା ବେଶ ସୁବିଧା କିନ୍ତୁ ଘର ଭିତରେ ପଶୁ ପଶୁ ପ୍ରଥମେ ଗୁହାଳ । ଗୁହାଳେ ପ୍ରାୟ ଦଶ ବାରଟା ଗୋରୁ । ଗୋବର ଓ ମୂତ ଗଛରେ ଘର ପାଟି ପଡ଼ୁଛି । ମାଛ ମଣା ଭଣ୍ଡାଣ । ଡାକ୍ତର ବାବୁ ନାକରେ ରୁମାଲ ଦେଇ ଭିତର ଘରକୁ ଗଲେ ।

ପାଲୁଣିଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ତାକୁ ୧୦୩ ଡିଗ୍ରୀ ଜର । ସାଧାରଣ ସୁସ୍ଥ ଲୋକଙ୍କର ଦେହର

ଉଦ୍ଭାପ ୯୮. ୪ ଡଗ୍ରୀ । ବୁଢ଼ୀ ପୁରୁଣା ଫାଇଲେରିଆ ରୋଗୀ । ଦୁଇଗୋଡ଼ରେ ରକ୍ତଗଡ଼ ଆଗରୁ ଫୁଲ ଅଛି । ଏବେ ପୁଣି ତାହା ଗୋଡ଼କୁ ରକ୍ତ ଗଡ଼ ଲାଲ ପଡ଼ିଛି । ଭାରି ଦରଜ । ତାଙ୍କର ବାବୁଙ୍କର ରୋଗ ଚିହ୍ନ ବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲେ “ଏହା ବାତଜର । ଏହାକୁ ତାଙ୍କରମାନେ କହନ୍ତି ଫାଇଲେରିଆ ।” ସେ ବୁଢ଼ୀଙ୍କୁ ଔଷଧ ଦେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ପାଞ୍ଚସାତ ଦିନରେ ସବୁକଷ୍ଟ କମିଯିବ ।

ଏହାପରେ ତାଙ୍କର ବାବୁ ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଫାଇଲେରିଆ ରୋଗର ଜୀବାଣୁ ଅଛନ୍ତି । ତାର ନାମ ମାଇକ୍ରୋଫାଇଲେରିଆ । ଏ ଜୀବାଣୁକୁ ନେଇ କ୍ୟୁଲେକ୍ସ ମଣା ଭଲ ମଣିଷକୁ କାମୁଡ଼ିଲେ, ଭଲ ମଣିଷ ଦେହରେ ଫାଇଲେରିଆ ରୋଗ ହୁଏ । ତେଣୁ ମଣା ନ ରହିଲେ ଏ ରୋଗ ହେବ ନାହିଁ । ମଣା ମରିବ କଣ ? ଓଲଟି ଘର ଆଗରେ ଗୁହାଳ ରଖି ତୁମେ ତ ମଣାମାନଙ୍କ ଘରେ ବଢ଼ିଉଛ । ଆଉ ବାହାର ସଫା କଲେ କଣହେବ । ଆଗ ଗୁହାଳକୁ ଦୂରରେ ରଖ ।” ତାପରେ ତାଙ୍କର ବାବୁଙ୍କର ଗାଡ଼ି ବାହାରିଲା ।

